

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. birželio 30 d.
(OR. en)

11134/23

ECOFIN 660
UEM 194
SOC 486
EMPL 337
COMPET 681
ENV 760
EDUC 273
RECH 305
ENER 396
JAI 906
GENDER 137
ANTIDISCRIM 131
JEUN 175
SAN 412

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Ankstesnio dokumento Nr.:	9826/1/23 REV 1
Komisijos dok. Nr.:	COM(2023) 605 final
Dalykas:	TARYBOS REKOMENDACIJA dėl Vokietijos 2023 m. nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2023 m. Vokietijos stabilumo programos

Delegacijoms pridedamas pirmiau nurodytas Komisijos rekomendacija (COM(2023) 605 final)
grindžiamas Tarybos rekomendacijos projektas, kurį apsvarstė Taryba ir Europos Vadovų Taryba.

TARYBOS REKOMENDACIJA

... m. ... d.

dėl Vokietijos 2023 m. nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2023 m. Vokietijos stabilumo programos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo¹, ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo², ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

² OL L 306, 2011 11 23, p. 25.

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

- (1) 2021 m. vasario 19 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241³, kuriuo nustatyta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (toliau – Priemonė). Pagal Priemonę valstybėms narėms teikiama finansinė parama reformoms ir investicijoms įgyvendinti, t. y. Sąjungos finansuojama fiskalinė paskata. Pagal Europos semestro prioritetus Priemonė prisidedama prie ekonomikos bei įtraukaus atsigavimo ir tvarių bei augimą skatinančių reformų ir investicijų įgyvendinimo, visų pirma reformomis ir investicijomis siekiant skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir didinti valstybių narių ekonomikos atsparumą. Ja taip pat padedama stiprinti viešųjų finansų būklę ir skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu, gerinti teritorinę sanglaudą Sąjungoje ir remti tolesnį Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą. 2022 m. birželio 30 d., laikantis Reglamento (ES) 2021/241 11 straipsnio 2 dalies, atnaujintas pagal Priemonę kiekvienai valstybei narei skiriamas didžiausias finansinis įnašas;

³ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

- (2) 2022 m. lapkričio 22 d. Komisija priėmė 2023 m. metinę tvaraus augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2023 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. 2023 m. kovo 23 d. Europos Vadovų Taryba pritarė 2023 m. metinėje tvaraus augimo apžvalgoje išdėstytiems prioritetams, grindžiamiems keturiais konkurencingo tvarumo aspektais. 2022 m. lapkričio 22 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 taip pat priėmė 2023 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Vokietija nurodyta kaip viena iš valstybių narių, kuriose gali būti susidaręs disbalansas arba gali kilti jo susidarymo rizika ir dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Tą pačią dieną Komisija priėmė nuomonę dėl Vokietijos 2023 m. biudžeto plano projekto. Komisija taip pat priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos ir pasiūlymą dėl 2023 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo politikos gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. 2023 m. gegužės 16 d. Taryba priėmė Rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos⁴ (toliau – 2023 m. Rekomendacija dėl euro zonos), o 2023 m. kovo 13 d. – bendrą užimtumo ataskaitą;
- (3) nors Sąjungos šalių ekonomika demonstruoja didelį atsparumą, geopolitinės aplinkybės ir toliau daro neigiamą poveikį. Kadangi Sąjunga tvirtai remia Ukrainą, Sąjungos ekonominės ir socialinės politikos darbotvarkėje daugiausia dėmesio skiriama neigiamo sukrėtimų energetikos srityje poveikio tiek pažeidžiamiems namų ūkiams, tiek įmonėms mažinimui trumpuoju laikotarpiu ir tolesnėms pastangoms įgyvendinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarkas, remti tvarų ir integracinį augimą, apsaugoti makroekonominį stabilumą ir didinti atsparumą vidutinės trukmės laikotarpiu. Joje taip pat daug dėmesio skiriama Sąjungos konkurencingumo ir našumo didinimui;

⁴ 2023 m. gegužės 16 d. Tarybos rekomendacija dėl euro zonos ekonominės politikos (OL C 180, 2023 5 23, p. 1).

- (4) 2023 m. vasario 1 d. Komisija paskelbė komunikatą „*Žaliojo kurso pramonės planas poveikio klimatui neutralizavimo amžiui*“ (toliau – Žaliojo kurso pramonės planas). Žaliojo kurso pramonės planu siekiama didinti neutralaus poveikio klimatui Sąjungos pramonės konkurencingumą ir remti greitą perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos. Planas papildo pagal Europos žaliąjį kursą ir planą „REPowerEU“ dedamas pastangas. Juo taip pat siekiama sukurti palankesnę aplinką, kurioje būtų plėtojami Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ir produktų gamybos pajėgumai, kurių reikia Sąjungos plataus užmojo klimato srities tikslams pasiekti, taip pat užtikrinti prieigą prie atitinkamų svarbiausiųjų žaliavų, be kita ko, įvairinant tiekimo šaltinius, tinkamai naudojant geologinius išteklius valstybėse narėse ir maksimaliai didinant žaliavų perdirbimą. Žaliojo kurso pramonės planas grindžiamas keturiais ramsčiais: nuspėjama ir supaprastinta reglamentavimo aplinka, galimybėmis sparčiau gauti finansavimą, įgūdžių stiprinimu ir atvira prekyba siekiant atsparių tiekimo grandinių. 2023 m. kovo 16 d. Komisija taip pat paskelbė komunikatą „*Ilgalaikis ES konkurencingumas. Perspektyvos po 2030 m.*“, kuriame dėmesys sutelktas į devynis vienas kitą stiprinančius veiksnius ir tikslą sukurti augimą skatinančią reglamentavimo sistemą. Jame nustatyti politikos prioritetai, kuriais, siekiant ilgalaikio Sąjungos ir jos valstybių narių konkurencingumo, skatinama aktyviai vykdyti struktūrinius patobulinimus, tinkamai orientuotas investicijas ir reglamentavimo priemones. Toliau pateikiamos rekomendacijos padeda šiuos prioritetus įgyvendinti;

- (5) 2023 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau evoliucionuoja atsižvelgiant į Priemonės įgyvendinimą. Kad būtų įgyvendinti Europos semestro politikos prioritetai, vis dar itin svarbu visiškai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, nes jais atsižvelgiama į visas atitinkamas pastaraisiais metais konkrečioms šalims pateiktas rekomendacijas arba didelę jų dalį. 2019, 2020 ir 2022 m. konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos tebėra tiek pat aktualios ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planams, kurie peržiūrėti, atnaujinti arba iš dalies pakeisti pagal Reglamento (ES) 2021/241 14, 18 ir 21 straipsnius;
- (6) 2023 m. vasario 27 d. priimtu Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2023/435⁵ (toliau – „REPowerEU“ reglamentas) siekiama greitai laipsniškai panaikinti Sąjungos priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro importo. Taip bus prisidėta prie Sąjungos energetinio saugumo ir jos energijos šaltinių įvairinimo, kartu didinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, energijos kaupimo pajėgumus ir energijos vartojimo efektyvumą. „REPowerEU“ reglamentu valstybėms narėms suteikiama galimybė į nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtraukti naują skyrių „REPowerEU“, kad būtų galima finansuoti pagrindines reformas ir investicijas, kurios padės pasiekti „REPowerEU“ tikslus. Tos reformos ir investicijos taip pat padės didinti neutralaus poveikio klimatui Sąjungos pramonės konkurencingumą, kaip nurodyta Žaliojo kurso pramonės plane, ir atsižvelgti į 2022 m. ir, kai taikytina, 2023 m. konkrečioms valstybėms narėms pateiktas su energetika susijusias rekomendacijas. „REPowerEU“ reglamentu nustatoma naujos kategorijos negrąžintina finansinė parama, kurią valstybės narės gali gauti, kad galėtų finansuoti naujas su energetika susijusias reformas ir investicijas, numatytas jų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose;

⁵ 2023 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/435, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/241, kiek tai susiję su skyriais „REPowerEU“ ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 bei (ES) 2021/1755 ir Direktyva 2003/87/EB (OL L 63, 2023 2 28, p. 1).

- (7) 2023 m. kovo 8 d. Komisija priėmė komunikatą, kuriame pateikė 2024 m. fiskalinės politikos gaires (toliau – 2023 m. kovo 8 d. komunikatas). Juo siekiama padėti valstybėms narėms parengti stabilumo ir konvergencijos programas ir taip sustiprinti politikos koordinavimą. Komisija priminė, kad Stabilumo ir augimo pakte nustatytos bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymas baigsis 2023 m. pabaigoje. Ji paragino 2023–2024 m. vykdyti fiskalinę politiką, kuria užtikrinamas vidutinės trukmės skolos tvarumas ir tvariai didinamas potencialus augimas, ir paragino valstybes nares savo 2023 m. stabilumo ir konvergencijos programose nustatyti, kaip jų fiskaliniais planais bus užtikrinta, kad vidutinės trukmės laikotarpiu būtų laikomasi Sutartyje nustatytos 3 % bendrojo vidaus produkto (BVP) pamatinės vertės ir kad skola būtų patikimai bei nuolat mažinama arba išliktų apdairaus lygio. Komisija taip pat paragino valstybes nares laipsniškai nutraukti nacionalines fiskalines priemones, nustatytas siekiant apsaugoti namų ūkius ir įmones nuo energijos kainų sukkelto sukrėtimo, pradedant nuo mažiausiai tikslingų priemonių. Ji nurodė, kad jei dėl atsinaujinusio su energijos kainomis susijusio spaudimo reikėtų pratęsti paramos priemonių taikymą, valstybės narės tokias priemones turėtų tikslingiau taikyti pažeidžiamiesiems namų ūkiams ir įmonėms. Komisija pareiškė, kad fiskalinės rekomendacijos bus kiekybiškai įvertintos ir diferencijuotos. Be to, kaip pasiūlyta 2022 m. lapkričio 9 d. jos komunikate dėl ES ekonomikos valdymo sistemos reformos gairių, fiskalinės rekomendacijos bus suformuluotos remiantis grynosiomis pirminėmis išlaidomis. Ji rekomendavo, kad visos valstybės narės ir toliau išsaugotų nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas ir užtikrintų veiksmingą Priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšų panaudojimą, ypač atsižvelgdamos į žaliosios bei skaitmeninės pertvarkų ir atsparumo didinimo tikslus. Komisija nurodė, kad, laikydamasi esamų teisinių nuostatų ir remdamasi 2023 m. galutiniais duomenimis, 2024 m. pavasarį ji Tarybai pasiūlys pradėti deficito kriterijumi grindžiamas perviršinio deficito procedūras;

- (8) 2023 m. balandžio 26 d. Komisija pristatė pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais įgyvendinama visapusiška Sąjungos ekonomikos valdymo taisyklių reforma. Pagrindinis pasiūlymų tikslas – stiprinti valstybės skolos tvarumą ir skatinti tvarų bei integracinį ekonomikos augimą visose valstybėse narėse įgyvendinant reformas ir investuojant. Savo pasiūlymais Komisija siekia didinti nacionalinę atsakomybę, supaprastinti sistemą ir labiau orientuotis į vidutinės trukmės laikotarpį, kartu užtikrinant veiksmingą ir darnesnę vykdymo užtikrinimą. Kaip teigiama 2023 m. kovo 14 d. Tarybos išvadose dėl ES ekonomikos valdymo sistemos reformos gairių, tikslas – teisėkūros darbą užbaigti 2023 m.;
- (9) 2021 m. balandžio 28 d. pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 1 dalį Vokietija Komisijai pateikė nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnį Komisija, vadovaudamasi to reglamento V priede išdėstytomis vertinimo gairėmis, įvertino ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą ir darną. 2021 m. liepos 13 d. Taryba priėmė Įgyvendinimo sprendimą dėl Vokietijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo⁶. Paramos dalių išmokėjimas priklauso nuo pagal Reglamento (ES) 2021/241 24 straipsnio 5 dalį Komisijos priimamo sprendimo, kad Vokietija patenkinamai pasiekė Tarybos įgyvendinimo sprendime nustatytas atitinkamas tarpines ir siektinas reikšmes. Kad būtų laikoma, jog tarpinės ir siektinos reikšmės pasiektos patenkinamai, ankstesniosios turi likti nepanaikintos;
- (10) 2023 m. balandžio 24 d. Vokietija pateikė 2023 m. nacionalinę reformų programą, o 2023 m. balandžio 26 d. pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 4 straipsnio 1 dalį – 2023 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, darbotvarkė ir programa vertintos kartu. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį 2023 m. nacionalinė reformų programa taip pat atspindi Vokietijos du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas;

⁶ Dok. ST 10158/2021 INIT; dok. ST 10158/2021 ADD 1.

- (11) 2023 m. gegužės 24 d. Komisija paskelbė 2023 m. Vokietijos ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Vokietijos padaryta įgyvendinant atitinkamas 2019–2022 m. Tarybos priimtas jai skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip ji įgyvendina ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Remiantis ta analize, šalies ataskaitoje nurodytos spragos, palyginti su tais uždaviniais, kurie ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane sprendžiami tik iš dalies arba nesprendžiami, taip pat nauji ir kylantys uždaviniai. Be to, joje įvertinta pažanga, Vokietijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse, taip pat Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;
- (12) pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį Komisija atliko nuodugnią Vokietijos apžvalgą ir 2023 m. gegužės 24 d. paskelbė jos rezultatus. Komisija padarė išvadą, kad Vokietijoje yra susidaręs makroekonominis disbalansas. Visų pirma, nuolatinis didelis einamosios sąskaitos perteklius, atspindintis, be kita ko, vangias, palyginti su santaupomis, investicijas ir turintis tarpvalstybinių pasekmių, laipsniškai mažėjo, pastaruoju metu – per energetikos krizę, tačiau tikimasi, kad jis gerokai išaugs. Dėl šiek tiek didėjančio vidaus investicijų santykio ir mažėjančio prekybos balanso einamosios sąskaitos perteklius iki 2019 m. iš lėto sumažėjo ir nuo to laiko jam įtakos turėjo neįprastos ekonominės aplinkybės. 2022 m. jis gerokai sumažėjo dėl didesnių energijos importo kainų, taip pat dėl prastesnio kitų sektorių, išskyrus energetiką, prekybos balanso ir atsigaujančio kelionių paslaugų importo. Perteklius 2022 m. tebeviršijo lygį, kurio būtų galima tikėtis atsižvelgiant į šalies ekonomikos pagrindus, 2023 m. turėtų gerokai atsigauti ir 2024 m. išlikti beveik nepakitęs; Numatoma, kad jis išliks mažesnis už makroekonominio disbalanso procedūros ribą. Prognozuojama, kad darbo užmokestis sparčiai augs ir skatins vidaus paklausą, o vienetui tenkančios darbo sąnaudos gali didėti greičiau nei likusioje euro zonos dalyje. Vis dėlto vartojimą ir investicijas laikinai slopina didelė infliacija. Kelerius pastaruosius metus būsto kainos smarkiai augo, nors nuo 2022 m. vidurio šiek tiek sumažėjo. Dėl menkų investicijų į būstą būsto pasiūla atsilieka nuo paklausos, o tai gali padidinti išliekančią pervertinimo riziką. Papildomai mažinti pažeidžiamumą padėtų veiksmingas viešųjų investicijų iniciatyvų įgyvendinimas laiku ir kliūčių investicijoms šalinimas;

- (13) remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis, Vokietijos valdžios sektoriaus deficitas sumažėjo nuo 3,7 % BVP 2021 m. iki 2,6 % 2022 m., o valdžios sektoriaus skola sumažėjo nuo 69,3 % BVP 2021 m. pabaigoje iki 66,3 % 2022 m. pabaigoje; 2023 m. gegužės 24 d. Komisija paskelbė pranešimą pagal Sutarties 126 straipsnio 3 dalį. Tame pranešime aptarta Vokietijos biudžeto būklė, nes planuojama, kad šalies deficitas 2023 m. viršys 3 % BVP. Pranešime padaryta išvada, kad deficito kriterijus nėra įvykdytas. Vadovaudamasi 2023 m. kovo 8 d. komunikatu, Komisija 2023 m. pavasarį nesiūlė pradėti naujų perviršinio deficito procedūrų. Savo ruožtu Komisija nurodė, kad, remdamasi 2023 m. galutiniais duomenimis, 2024 m. pavasarį ji Tarybai pasiūlys pradėti deficito kriterijumi grindžiamas perviršinio deficito procedūras. Vokietija turėtų į tai atsižvelgti vykdydama savo 2023 m. biudžetą ir rengdama 2024 m. biudžeto plano projektą;
- (14) valdžios sektoriaus balansui poveikį padarė fiskalinės politikos priemonės, kurių imtasi siekiant sušvelninti ekonominį ir socialinį energijos kainų kilimo poveikį. 2022 m. tokios pajamas mažinančios fiskalinės politikos priemonės apėmė kurui taikomo energijos mokesčio sumažinimą ir dujoms bei centralizuotam šilumos tiekimui taikomo pridėtinės vertės mokesčio sumažinimą; kita vertus, tokios išlaidas didinančios fiskalinės politikos priemonės apėmė vienkartinę energijos išmoką ir privačių vartotojų gruodžio mėn. sąskaitos už dujas padengimą. Komisijos vertinimu, 2022 m. šių priemonių grynasis poveikis biudžetui sudarė 1,2 % BVP. Valdžios sektoriaus balansui poveikį taip pat daro iš Ukrainos perkeltų asmenų laikinosios apsaugos teikimo biudžeto išlaidos, kurios, kaip apskaičiuota, 2022 m. sudarė 0,1 % BVP. Be to, apskaičiuotosios su COVID-19 krize susijusių laikinų neatidėliotinų priemonių išlaidos 2022 m. sumažėjo iki 0,8 % BVP, palyginti su 4,2 % 2021 m.;
- (15) 2021 m. birželio 18 d. Taryba rekomendavo Vokietijai⁷ 2022 m. išlaikyti remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos kryptį, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės teikiamą paskatą, ir išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas;

⁷ 2021 m. birželio 18 d. Tarybos rekomendacija, kurioje pateikiama Tarybos nuomonė dėl 2021 m. Vokietijos stabilumo programos (OL C 304, 2021 7 29, p. 18).

- (16) remiantis Komisijos skaičiavimais, 2022 m. fiskalinės politikos kryptis⁸ buvo remiamojo pobūdžio (2,7 % BVP), kaip rekomendavo Taryba. Kaip rekomendavo Taryba, Vokietija toliau rėmė ekonomikos atsigavimą vykdydama pagal Priemonę finansuojamas investicijas. Priemonės dotacijomis ir kitų Sąjungos fondų lėšomis finansuojamos išlaidos 2022 m. sudarė 0,2 % BVP (2021 m. – 0,3 % BVP). Nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų poveikis fiskalinės politikos kryptčiai⁹ buvo neutralus. Todėl Vokietija išlaikė nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas, kaip rekomendavo Taryba. Be to, nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus naujas pajamų priemones) augimo skatinamasis poveikis fiskalinės politikos kryptčiai sudarė 2,4 procentinio punkto. Tas reikšmingas skatinamasis poveikis apėmė fiskalinės politikos priemonių, kuriomis siekta sumažinti ekonominį ir socialinį energijos kainų kilimo poveikį, papildomą poveikį (1,2 % BVP papildomos grynosios biudžeto išlaidos), taip pat iš Ukrainos perkeltų asmenų laikinosios apsaugos teikimo išlaidas (0,1 % BVP). Kartu pajamų apmokestinimo sumažinimas sumažino valdžios sektoriaus pajamas ir taip pat (0,1 % BVP) prisidėjo prie gryųjų pirminių einamųjų išlaidų augimo. Reikšmingas nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų skatinamasis poveikis buvo tik iš dalies susijęs su priemonėmis, kuriomis siekiama mažinti ekonominį ir socialinį energijos kainų kilimo poveikį, taip pat su iš Ukrainos perkeltų asmenų laikinosios apsaugos teikimo išlaidomis. Todėl Vokietija nepakankamai kontroliavo nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą;

⁸ Fiskalinės politikos kryptis vertinama kaip pirminių išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones), išskyrus su COVID-19 krize susijusias laikinas neatidėliotinas priemones, bet įskaitant Priemonės ir kitų Sąjungos fondų negrąžintina parama (dotacijomis) finansuojamas išlaidas, pokytis, palyginti su vidutinės trukmės potencialiu augimu. Daugiau informacijos pateikta fiskalinės statistikos lentelių 1 langelyje.

⁹ Kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turėjo 0,4 procentinio punkto BVP skatinamąjį poveikį. Šis poveikis daugiausia susijęs su Vokietijos didmeninių dujų tiekėjų nacionalizavimu ir rekapitalizavimu siekiant užtikrinti energetinį saugumą;

- (17) makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos 2023 m. stabilumo programoje pateikiamos biudžeto projekcijos, atitinka Komisijos 2023 m. pavasario prognozę. Vyriausybė prognozuoja, kad realusis BVP 2023 m. išaugs 0,2 %, o 2024 m. – 1,8 %. Palyginimui, Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad realiojo BVP augimas bus panašus: 0,2 % 2023 m. ir 1,4 % 2024 m.;
- (18) 2023 m. stabilumo programoje vyriausybė numato, kad 2023 m. valdžios sektoriaus deficitas padidės iki $4\frac{1}{4}$ % BVP. 2023 m. padidėjimas daugiausia susijęs su papildomomis dujų ir elektros energijos kainų stabdžių išlaidomis. 2023 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP padidės nuo 66,3 % 2022 m. pabaigoje iki $67\frac{3}{4}$ % 2023 m. pabaigoje. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2023 m. valdžios sektoriaus deficitas bus 2,3 % BVP. Šis dydis yra mažesnis nei 2023 m. stabilumo programoje numatytas deficitas, daugiausia dėl prielaidų, kad energijos kainų stabdžių išlaidos bus mažesnės. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatomas valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP mažesnis: 65,2 % 2023 m. pabaigoje. Skirtumą lemia mažesnis deficitas;

- (19) numatoma, kad 2023 m. valdžios sektoriaus balansui poveikį toliau darys fiskalinės priemonės, kurių imtasi siekiant sušvelninti ekonominį ir socialinį energijos kainų kilimo poveikį. Jas sudaro naujos priemonės, palyginti su 2022 m., visų pirma dujų ir elektros energijos kainų stabdžiai. Tų priemonių išlaidas iš dalies kompensuoja mokesčiai, taikomi už nenumatytą energijos tiekėjų pelną, visų pirma pagautės rinkliava. Atsižvelgiant į tas pajamas, Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad paramos priemonių grynosios biudžeto išlaidos 2023 m. sudarys 2,0 % BVP¹⁰. Neatrodė, kad dauguma 2023 m. priemonių būtų orientuotos į labiausiai pažeidžiamus namų ūkius ar įmones, nors daugeliu jų išsaugomas kainos signalas mažinti energijos poreikį ir didinti energijos vartojimo efektyvumą. Todėl Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje apskaičiuota, kad tikslinių paramos priemonių, į kurias reikia atsižvelgti vertinant, kaip laikomasi 2022 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendacijos¹¹, suma 2023 m. sudarys 0,5 % BVP (palyginti su 0,3 % BVP 2022 m.). Prognozuojama, kad iš Ukrainos perkeltų asmenų laikinosios apsaugos teikimo biudžeto išlaidos, palyginti su 2022 m., išliks stabilios. Galiausiai tikimasi, kad 2023 m. valdžios sektoriaus balansui bus naudingas laipsniškas su COVID-19 krize susijusių laikinų neatidėliotinų priemonių (apskaičiuota, kad jos sudarė 0,8 % BVP) panaikinimas.

¹⁰ Šis skaičius rodo tų priemonių, įskaitant einamųjų pajamų ir išlaidų, taip pat atitinkamais atvejais – kapitalo išlaidų priemones, poveikį metiniam biudžetui.

¹¹ 2022 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendacija dėl 2022 m. Vokietijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2022 m. Vokietijos stabilumo programos (OL C 334, 2022 9 1, p. 35).

- (20) 2022 m. liepos 12 d. rekomendacijoje Taryba rekomendavo Vokietijai imtis veiksmų 2023 m. užtikrinti, kad nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų augimas atitiktų bendrą neutralios politikos kryptį¹², atsižvelgiant į tolesnę laikiną ir tikslinę paramą namų ūkiams ir įmonėms, kurie labiausiai pažeidžiami dėl energijos kainų šuolių, ir iš Ukrainos bėgantiems žmonėms. Be to, Vokietija turėtų būti pasirengusi einamąsias išlaidas pritaikyti prie kintančios situacijos. Vokietijai taip pat rekomenduota didinti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, taip pat į energetinį saugumą atsižvelgiant į iniciatyvą „REPowerEU“, be kita ko, naudojantis Priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšomis;
- (21) Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2023 m. fiskalinės politikos kryptis didelės infliacijos sąlygomis bus stabdomoji (+0,5 % BVP). Prieš tai, 2022 m., fiskalinės politikos kryptis buvo skatinamoji (–2,7 % BVP). Nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones) augimo stabdomasis poveikis fiskalinės politikos kryptčiai 2023 m. turėtų sudaryti 0,3 % BVP. Tai apima 0,2 % BVP didesnes tikslinių paramos priemonių namų ūkiams ir įmonėms, kurie labiausiai pažeidžiami dėl energijos kainų šuolių, išlaidas. Apibendrinant, prognozuojamas nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų augimas atitinka 2022 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendaciją. Numatoma, kad Priemonės dotacijomis ir kitų Sąjungos fondų lėšomis finansuojamos išlaidos 2023 m. sudarys 0,2 % BVP, o nacionalinėmis lėšomis finansuojamos investicijos turėtų turėti neutralų poveikį fiskalinės politikos kryptčiai¹³. Todėl Vokietija planuoja finansuoti papildomas investicijas pasinaudodama Priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšomis, taip pat, kaip numatoma, išlaikys nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Ji planuoja finansuoti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, taip pat energetinį saugumą, pvz., pastatų energinę renovaciją, elektrinių transporto priemonių įkrovimo infrastruktūros gerinimą ir mokyklų parengimą skaitmeniniam amžiui, kurios iš dalies finansuojamos Priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšomis;

¹² Remiantis Komisijos 2023 m. pavasario prognoze, numatoma, kad Vokietijos vidutinės trukmės laikotarpio (10 metų) potencialios gamybos apimties augimo vidurkis, naudojamas fiskalinės politikos kryptčiai įvertinti, nominaliąja verte bus 7,1 %.

¹³ Numatoma, kad kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turės 0,3 procentinio punkto BVP stabdomąjį poveikį. Šis poveikis daugiausia susijęs su praeitų metų Vokietijos didmeninių dujų tiekėjų nacionalizavimo ir rekapitalizavimo siekiant užtikrinti energetinį saugumą priemonės nutraukimu;

- (22) 2023 m. stabilumo programoje numatoma, kad 2024 m. valdžios sektoriaus deficitas sumažės iki $1\frac{3}{4}$ % BVP. 2024 m. sumažėjimas iš esmės atspindi energijos kainų stabdžių laipsnišką panaikinimą. 2023 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP 2024 m. pabaigoje sumažės iki $66\frac{1}{2}$ %. Remiantis iki galutinio prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2024 m. valdžios sektoriaus deficitas sudarys 1,2 % BVP. Šis dydis yra mažesnis nei 2023 m. stabilumo programoje numatytas deficitas, daugiausia dėl mažesnių energijos paramos priemonių įverčių. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatomas valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP mažesnis: 64,1 % 2024 m. pabaigoje, daugiausia dėl mažesnio deficito;
- (23) 2023 m. stabilumo programoje numatyta 2024 m. laipsniškai panaikinti daugumą energijos paramos priemonių. Komisijos dabartiniu vertinimu, 2024 m. energijos paramos priemonių grynas poveikis biudžetui sudarys 0,3 % BVP. Tie įverčiai grindžiami prielaida, kad energijos kainos vėl nepradės didėti; Dauguma energijos paramos priemonių, kurias planuojama toliau taikyti 2024 m., neatrodo orientuotos į pažeidžiamus namų ūkius ar įmones. Dauguma jų nėra atsižvelgiama į kainų signalą mažinti energijos poreikį ir didinti energijos vartojimo efektyvumą;

- (24) Reglamentu (EB) Nr. 1466/97 raginama siekti metinio struktūrinio biudžeto balanso pagerėjimo siekiant vidutinės trukmės biudžeto tikslo, etalonu nustatant 0,5 % BVP pagerėjimą¹⁴. Komisijos vertinimu, atsižvelgiant į fiskalinio tvarumo aspektus, 2024 m. būtų tikslinga pagerinti struktūrinį balansą bent 0,3 % BVP. Vadovaujantis Komisijos metodika, kad būtų užtikrintas toks pagerėjimas, grynųjų nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių išlaidų¹⁵ augimas 2024 m. neturėtų viršyti 2,5 %, kaip nurodyta šioje rekomendacijoje. Be to, likusios energijos paramos priemonės (Komisijos dabartiniu vertinimu, 2023 m. jos sudarys 2,0 % BVP) turėtų būti laipsniškai panaikintos, jei tai bus įmanoma atsižvelgiant į energijos rinkos pokyčius ir pradedant nuo mažiausiai tikslinių priemonių, o susijusios sutaupytos lėšos turėtų būti naudojamos valdžios sektoriaus deficitui mažinti; Remiantis Komisijos skaičiavimais, dėl to grynųjų pirminių išlaidų augimas būtų mažesnis nei rekomenduotas 2024 m. didžiausias augimo tempas.
- (25) darant prielaidą, kad politika nesikeis, Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2024 m. grynosios nacionalinėmis lėšomis finansuojamos pirminės išlaidos padidės 2,4 %, o tai yra mažiau nei rekomenduojamas augimo tempas. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatytas koregavimas yra mažesnis nei dėl visiško energijos paramos priemonių panaikinimo sutaupytos lėšos, o tai lemia 2024 m. liekančios galioti kai kurios iš tokių priemonių ir pajamas mažinančios diskrecinės priemonės, pvz., įvairūs pajamų mokesčio sumažinimai;
- (26) remiantis 2023 m. stabilumo programa, valstybės investicijos turėtų išlikti stabilios – 2½ % BVP 2023 m. ir 2024 m. 2023 m. stabilumo programoje nurodomos reformos ir investicijos, kuriomis tikimasi prisidėti prie fiskalinio tvarumo ir tvaraus bei integracinio augimo. Jos, be kita ko, apima įvairias pajamų mokesčio sistemos ir pensijų sistemos reformas;

¹⁴ Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnyje taip pat reikalaujama, kad valstybėms narėms, kurių valdžios sektoriaus skola viršija 60 % BVP arba kuriose yra didesnė skolos tvarumo rizika, būtų taikomas didesnis nei 0,5 % BVP koregavimas.

¹⁵ Grynosios pirminės išlaidos apibrėžiamos kaip nacionalinėmis lėšomis finansuojamos išlaidos, atėmus diskrecines pajamų priemones ir neįskaitant palūkanų išlaidų bei ciklinių nedarbo išlaidų.

- (27) 2023 m. stabilumo programoje išdėstyta vidutinės trukmės fiskalinė kryptis iki 2026 m. 2023 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus deficitas palaipsniui sumažės iki $\frac{3}{4}$ % BVP 2025 m. ir 2026 m. Todėl planuojama, kad 2024 m. valdžios sektoriaus deficitas bus mažesnis nei 3 % BVP. 2023 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP sumažės nuo 66½ % 2024 m. pabaigoje iki 65½ % iki 2026 m. pabaigos;
- (28) nors užimtumo rodikliai tebėra geri, atsižvelgiant į spartų visuomenės senėjimą, darbo jėgos ir įgūdžių trūkumas turėtų toliau didėti. Numatoma, kad dėl kūdikių bumo kartos išėjimo į pensiją XXI a. trečiajame dešimtmetyje darbingo amžiaus gyventojų skaičius sumažės 3,7 mln. Todėl gerokai padidės privalomo einamojo finansavimo modelio (pirmosios pensijų pakopos) finansavimo poreikiai ir galbūt kils klausimų dėl pensijų adekvatumo. Siekiant kompensuoti potencialios darbo jėgos lygio mažėjimą reikėtų, kad grynoji migracija sudarytų maždaug 400 000 asmenų per metus. Teisės aktais nustatytas pensinis amžius palaipsniui didės iki 67 metų 2031 m. Nors 55–64 m. darbuotojų užimtumo lygis yra vienas aukščiausių Sąjungoje, faktinio pensinio amžiaus didėjimas pastaraisiais metais sulėtėjo, o vyresnių nei 65 metų asmenų grupės užimtumas atsilieka nuo geriausių rezultatų pasiekusių Sąjungos šalių. Taip yra ir dėl ankstyvo išėjimo į pensiją galimybių, dėl kurių didėja spaudimas pensijų sistemos tvarumui. Asmenys, išdirbę ne mažiau kaip 35 metus, gali anksti išeiti į pensiją, o jų pensijų išmokos sumažinamos palyginti nedaug. Asmenys, išdirbę ne mažiau kaip 45 darbo metus, gali išeiti į pensiją neprarasdami teisių į pensijų išmokas (vok. *Rente nach 45 Beitragsjahren*). Iki šiol nepakankamai išnaudojamos valstybės subsidijuojamos privačiųjų pensijų sistemos (trečiosios pakopos asmeninių pensijų sistemos *Riester Rente*). Nepaisant pastangų didinti profesinių pensijų (antroji pakopa) naudojimą, jų aprėptis tebėra apie 56 %;

- (29) mokesčių derinys Vokietijoje ir toliau labai priklauso nuo darbo jėgos apmokestinimo pajamų, o mokesčių bazėmis, kuriomis gali būti remiamas integracinis ir tvarus augimas, vis dar nepakankamai naudojamosi. Darbo jėgos mokesčių pleištas yra vienas didžiausių Sąjungoje, o mokesčių ir pervedimų sistemos sąveika lemia menkas paskatas didinti mažą atlyginimą gaunančių ir antrųjų šeimoje uždirbančių asmenų, dažnai moterų, dirbtų valandų skaičių. Tai daro neigiamą poveikį darbo jėgos pasiūlai ir didina darbo jėgos trūkumą. Vokietijos aplinkosaugos mokesčių, tiek energijos, tiek transporto mokesčių, dalis yra mažesnė už Sąjungos vidurkį. Transporto priemonių apmokestinimas neskatina pereiti prie ekologiškesnio transporto. Aplinkai kenksmingos subsidijos, pvz., subsidijos iškastiniam kurui (įskaitant atleidimą nuo mokesčių ir mokesčių sumažinimą), tebėra didelės, o tai stabdo žaliąją pertvarką;

- (30) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir to reglamento V priedo 2.2 kriterijų, į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta daug viena kitą papildančių reformų ir investicijų, kurios turi būti įgyvendintos iki 2026 m. Dėl laikino Priemonės, taikomos iki 2026 m., pobūdžio labai svarbu planą įgyvendinti skubiai. Vokietijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas yra įgyvendinamas, tačiau smarkiai vėluoja. Vokietija atsilieka nuo plano įgyvendinimo tvarkaraščio dėl ribotų planui įgyvendinti skirtų išteklių ir tam teikiamos nepakankamos svarbos. Vokietija vis dar turi pasirašyti veiklos susitarimus ir pateikti pirmąjį mokėjimo prašymą. Vokietijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas jau buvo vieną kartą peržiūrėtas 2023 m. vasario 14 d., patikslinant dvi investicines priemones, kurių nebuvo galima visiškai užbaigti dėl objektyvių aplinkybių¹⁶. 2023 m. planas turėtų būti dar kartą peržiūrėtas jį papildant kitu priedėliu, kad būtų įtrauktas skyrius „REPowerEU“ ir atsižvelgta į negrąžintinos paramos padidėjimą. Tačiau šiuo metu vyksta derybos dėl skyriaus „REPowerEU“ ir siekiant atsižvelgti į negrąžintinos paramos padidėjimą. Į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukus naują skyrių „REPowerEU“ bus sudarytos sąlygos finansuoti papildomas reformas ir investicijas, kuriomis remiamas Vokietijos strateginių tikslų energetikos ir žaliosios pertvarkos srityse įgyvendinimas. Siekiant sėkmingai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, taip pat kitą plane nenumatytą ekonominę ir užimtumo politiką, kad būtų užtikrinta plati atsakomybė už bendrą politinę darbotvarkę, tebėra svarbus sistemingas ir veiksmingas vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;

¹⁶ 2023 m. vasario 14 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas, kuriuo iš dalies keičiamas 2021 m. liepos 13 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas dėl Vokietijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo (dok. ST 5536/2023).

- (31) 2022 m. Komisija patvirtino visus Vokietijos sanglaudos politikos programavimo dokumentus. Kad Vokietijoje būtų įgyvendinamos žalioji ir skaitmeninė pertvarkos, didinamas ekonominis ir socialinis atsparumas ir vykėtų darnus teritorinis vystymasis, labai svarbu sanglaudos politikos programas įgyvendinti sparčiai, užtikrinant papildomumą ir sinergiją su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu, įskaitant skyrių „REPowerEU“;
- (32) be ekonominių ir socialinių uždavinių, kurie sprendžiami ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu bei sanglaudos politikos programomis, Vokietijai kyla tam tikrų papildomų uždavinių, susijusių su skaitmenizacija, energetikos politika ir žaliaja pertvarka;
- (33) nors Vokietija dėjo pastangas, kad pagerintų viešųjų paslaugų skaitmenizaciją, įgyvendinimas tebėra lėtas. Iki nustatytos datos (2022 m. pabaigos) pasiekti tik keli Internetinės prieigos akto, pagal kurį privaloma tampa nuolatinė visų administracinių paslaugų prieinamumo klientams skaitmenizacija, tikslai. Iš Komisijos e. valdžios lyginamosios analizės ataskaitos matyti, kad šalis taip pat atsilieka skaitmenizuodama administracines vidaus grandis, kurios labai svarbios siekiant veiksmingai teikti paslaugas, nepatenkančias į Internetinės prieigos akto taikymo sritį. Su tuo susiję ir tai, kad prioritetu buvo pripažintas Registrų modernizavimo akte numatytas registrų modernizavimas, siekiant įgyvendinti Sąjungos vienkartinio duomenų pateikimo principą, pagal kurį fiziniai asmenys ir įmonės valdžios institucijoms standartinę informaciją turi pateikti tik vieną kartą. Tačiau nuo 2021 m., kai teisės aktas įsigaliojo, padaryta nedidelė pažanga. Be to, skaitmenizuotomis paslaugomis naudojamosi menkai: Vokietijoje e. valdžios paslaugomis besinaudojančių gyventojų dalis yra mažesnė už Sąjungos vidurkį. Vokietijos rezultatai pagal įvairius e. valdžios lyginamosios analizės ataskaitos rodiklius, pvz., skaidrumo, pagrindinių veiksmų buvimo ir skaitmeninių viešųjų paslaugų prieinamumo asmenims iš užsienio, aspektus taip pat yra prastesni už Sąjungos vidurkį. Nacionalinė reglamentavimo kontrolės taryba mano, kad Internetinės prieigos akto įgyvendinimas nėra tinkamas, ir nurodė, kad, efektyvumui nedidėjant dėl skaitmenizacijos, pagrindinė rizika yra numatomas darbo jėgos trūkumas. Nustatytos viešųjų paslaugų skaitmenizavimo kliūtys taip pat aktualios ir atitinkamoms Vokietijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytoms priemonėms;

- (34) skaitmeninių įgūdžių gerinimas yra labai svarbus skaitmeninei pertvarkai, kad būtų galima spręsti kvalifikuotų darbuotojų trūkumo problemą ir didinti našumą. 2021 m. Vokietijoje bent pagrindinius skaitmeninius įgūdžius turinčių 16–74 m. asmenų dalis sudarė 49 %, t. y. mažiau nei Sąjungos vidurkis – 54 %, o tai trukdo skaitmeninei pertvarkai. 2021 m. bent pagrindinius skaitmeninius įgūdžius turėjo tik 50 % visų 16–19 m. asmenų, t. y. 19 procentinių punktų mažiau nei Sąjungos vidurkis. Nors dirbančių IRT specialistų procentinė dalis Vokietijoje viršija Sąjungos vidurkį, o IRT specialistų moterų – atitinka Sąjungos vidurkį, yra daug laisvų darbo vietų, vadinasi, jų reikia dar daugiau. Siekiant gerinti skaitmeninius įgūdžius, labai svarbu dėti papildomas pastangas sprendžiant mokytojų trūkumo problemą ir visais švietimo sistemos lygmenimis geriau parengti mokytojus skaitmenizacijos srityje. Skaitmeninių technologijų integravimas į verslo veiklą, įskaitant mažųjų ir vidutinių įmonių, kurių skaitmeninis intensyvumas bent bazinio lygio, dalį ir pažangių technologijų, pvz., debesijos, didžiųjų duomenų ir dirbtinio intelekto, diegimą įmonėse, tesiekia Sąjungos vidurkį. Į Vokietijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktos kelios priemonės, kuriomis remiami skaitmeniniai įgūdžiai ir visų pirma skaitmeninis švietimas, pvz., investicijos į mokytojams skirtus skaitmeninius įtaisus, švietimo platformą ir švietimo kompetencijos centrus. Be to, Vokietija įgyvendina priemones, kuriomis siekiama padėti kelti darbo jėgos kvalifikaciją ir ją perkvalifikuoti. Tai, be kita ko, apima dėmesį įmonių skaitmenizacijai (pvz., Europos skaitmeninių inovacijų centrai arba investicijų rėmimo schema „Digital Jetzt“);

- (35) apskritai prieigą prie šviesolaidinio plačiajuosčio ryšio turi tik 19,3 % namų ūkių, todėl Vokietija patenka tarp valstybių narių, kuriose šviesolaidinio ryšio aprėptis yra mažiausia (t. y. antra nuo galo Sąjungoje, tuo tarpu penkiose geriausių rezultatų pasiekusiose Sąjungos šalyse šviesolaidinio ryšio aprėptis siekia bent 85 %). Šviesolaidinio ryšio jungčių ir apskritai itin didelio pralaidumo tinklų trūkumas ypač ryškus kaimo vietovėse. Tai stabdo našumo augimą, ypač mažųjų ir vidutinių įmonių. Kyla pavojus, kad tikslas iki 2025 m. 50 % (o iki 2030 m. – 100 %) namų ūkių ir įmonių prisijungti prie šviesolaidinio ryšio tinklo gali būti nepasiektas laiku. Atitinkamos priemonės buvo įtrauktos į 2022 m. liepos mėn. Gigabitinę strategiją. Siekiant paspartinti šviesolaidinio ryšio aprėptį, labai svarbu gerinti pagrindines sąlygas, pvz., didinant planavimo ir įgyvendinimo gebėjimus viešajame sektoriuje. Norint, kad tinklo tikslai būtų pasiekti, taip pat reikės tobulinti administracines procedūras, susijusias su paraiškų teikimu ir leidimų išdavimu, ir standartizuoti alternatyvius, mažiau laiko reikalaujančius įrengimo metodus;
- (36) palyginti su 2021 m., Vokietijai 2022 m. pavyko veiksmingai sumažinti didelę priklausomybę nuo Rusijos dujų ir naftos (dujų – nuo 65 % beveik iki nulio, o naftos – nuo 34,12 % iki mažiau nei 25 %¹⁷). Šalis suplanavo ir pradėjo diegti gamtinių dujų infrastruktūrą, kuri vidutiniu laikotarpiu visiškai pakeistų Rusijos dujų importą. Praeitą žiemą Vokietija įvykdė dujų saugyklų pripildymo įpareigojimus ir iki 2022 m. lapkričio 1 d. pasiekė 99,2 % lygį. Dėl tarpusavyje sujungtų dujų rinkų Vokietijos importuotos suskystintos gamtinės dujos (SGD) prisidėtų prie Sąjungos energijos tiekimo saugumo, jei atitinkama infrastruktūra būtų įdiegta ilgiau nedelsiant. Kita vertus, šalis tebėra priklausoma nuo importuojamo iškastinio kuro. Laikotarpiu nuo 2022 m. rugpjūčio mėn. iki 2023 m. kovo mėn. gamtinių dujų suvartojimas Vokietijoje, palyginti su dujų suvartojimo tuo pačiu laikotarpiu per ankstesnius 5 metus vidurkiu, sumažėjo 16 % ir viršijo Tarybos reglamente (ES) 2022/1369¹⁸ nustatytą siektiną sumažinimo reikšmę (15 %). Vokietija skatinama toliau dėti pastangas, kad laikinai sumažintų dujų poreikį iki 2024 m. kovo 31 d. pagal Tarybos reglamentą (ES) 2023/706¹⁹.

¹⁷ Nuo 2022 m. rugpjūčio mėn. Vokietija neimportavo jokių Rusijos dujų, o nuo 2023 m. vasario – naftos.

¹⁸ 2022 m. rugpjūčio 5 d. Tarybos reglamentas (ES) 2022/1369 dėl koordinuotų dujų poreikio mažinimo priemonių (OL L 206, 2022 8 8, p. 1).

¹⁹ 2023 m. kovo 30 d. Tarybos reglamentas (ES) 2023/706, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2022/1369, kiek tai susiję su dujų poreikio mažinimo priemonių taikymo

- (37) siekiant sėkmingai įgyvendinti Vokietijos žaliosios pertvarkos planus, be kita ko, gaminti vandenilį iš atsinaujinančiųjų išteklių, naudoti elektrines transporto priemones ir šilumos siurblius, taip pat siekiant užtikrinti energetinį saugumą vidutiniu laikotarpiu, gyvybiškai svarbi yra elektros energija iš atsinaujinančiųjų išteklių. Tačiau, norint pasiekti nacionalinius tikslus, susijusius su atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimu, jį reikėtų trigubai paspartinti (nuo +67 % per pastaruosius aštuonerius metus iki 196 % per ateinančius aštuonerius metus). Atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir papildomų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų diegimą stabdo sudėtingos ir ilgos leidimų išdavimo procedūros, o pastaruoju metu priimti teisės aktai, kuriais siekiama procesus pagerinti, dar turi būti įgyvendinti. Be sprendžiamų uždavinių, leidimų išdavimą stabdo nepakankama skaitmenizacija ir susijusių įgūdžių trūkumas, taip pat darbuotojų trūkumas valdžios institucijose, įskaitant teismus. Tebėra kliūčių, susijusių su tinklo lankstumu, įskaitant energijos kaupimą, ir aukštos įtampos perdavimo tinklų plėtra, įskaitant bendro intereso projektų įgyvendinimą. Be to, Vokietijos skirstomieji tinklai nebuvo pakankamai skaitmenizuoti ir atnaujinti, kad prie jų galėtų prisijungti daug naujų elektrinių transporto priemonių, fotovoltinės saulės energijos sistemų ir šilumos siurblių gamintojų ir vartotojų, o elektros energijos kaupimas galėtų būti išplėstas. Pastangas didinti energijos vartojimo efektyvumą, be kita ko, transporto, namų šildymo ir pramonės sektoriuose, ir įperkamai diegti šilumos siurblius sunkiai sekasi įgyvendinti tokiu mastu ir laiku, kad Vokietija galėtų pasiekti savo klimato srities ir energetikos tikslus, sumažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro ir skatinti konkurencingumą ir darbo vietų kūrimą, be kita ko, švarių technologijų gamybos sektoriuje. Norint pasiekti klimato srities tikslus, reikia imtis papildomų veiksmų siekiant dekarbonizuoti transporto ir statybos sektorius, kuriuose nacionalinių 2022 m. jiems nustatytų išmetamųjų teršalų kiekio tikslų, remiantis konkrečioms sektoriams nustatytais tokiais tikslais, pasiekti nepavyko, nors ir buvo nustatytos tokios priemonės kaip nacionalinė anglies dioksido kaina, siekiant sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį juose.' Nuo 2016 m. natūralus anglies dioksido absorbentas Vokietijoje sumažėjo, todėl reikia imtis miškų ir durpynų atkūrimo veiksmų. Dedant daugiau pastangų prisitaikymo prie klimato kaitos, žiedinės ekonomikos ir aplinkos apsaugos srityse mažinama pasaulinių iššūkių keliama rizika ir prisidedama prie atsparumo klimato kaitai didinimo, gamtos išteklių apsaugos ir pramonės priklausomybės nuo svarbiausiųjų žaliavų mažinimo;

laikotarpio pratęsimu ir jų įgyvendinimo ataskaitų teikimo bei stebėjimo sustiprinimu (OL L 93, 2023 3 31, p. 1).

- (38) kliūčių pereinant prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos kyla dėl to, kad žaliajai pertvarkai esminės svarbos turinčiuose sektoriuose ir profesijose, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos, diegimo ir techninės priežiūros sektorius, trūksta darbo jėgos ir įgūdžių. Siekiant sumažinti įgūdžių trūkumą ir skatinti įtrauktį į darbo rinką bei darbo jėgos perskirstymą labai svarbu turėti aukštos kokybės švietimo ir mokymo sistemas, atitinkančias kintančius darbo rinkos poreikius, ir tikslinių kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo priemonių. Siekiant pasinaudoti neišnaudota darbo jėgos pasiūla, šios priemonės turi būti prieinamos, visų pirma fiziniams asmenims ir sektoriuose bei regionuose, kuriuos žaliaji pertvarka veikia labiausiai. Geresnis tęstinio švietimo pagrindas – nepalankioje padėtyje esančių grupių švietimo rezultatų gerinimas. Esminis veiksnys siekiant spręsti nuolatinio įgūdžių trūkumo problemą yra suaugusiųjų švietimas. Tačiau suaugusiųjų, per pastarąsias keturias savaites dalyvavusių mokymosi veikloje, dalis per pastaruosius 10 metų buvo maždaug stabili ir mažesnė už Sąjungos vidurkį (8,1 % 2022 m.; Sąjungos vidurkis – 11,9 %), o žemos kvalifikacijos darbuotojų – tik 4 %. Be to, energijai imlios pramonės sektorių darbuotojų dalyvavimas švietimo ir mokymo programose sumažėjo nuo 9,8 % 2015 m. iki 7,6 % 2021 m. ir yra mažesnis už Sąjungos vidurkį (8,9 %). Skatinimas dalyvauti pirminio ir tęstinio profesinio rengimo ir mokymo programose, kuriomis remiama žaliaji pertvarka, atitiktų Vokietijos tikslą iki 2030 m. pasiekti, kad mokymosi programose kasmet dalyvautų 65 % suaugusiųjų;
- (39) atsižvelgdama į Komisijos vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2023 m. stabilumo programą, o jos nuomonė²⁰ atspindėta 1 rekomendacijoje;

²⁰ Pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

- (40) atsižvelgdama į euro zonos valstybių narių ekonomikų glaudžias tarpusavio sąsajas ir jų kolektyvinį indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko, įgyvendinant savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, imtis šių veiksmų: i) išlaikyti skolos tvarumą ir susilaikyti nuo plačią bazę paramos visuminei paklausai 2023 m., tikslingiau orientuoti fiskalines priemones, kurių imtasi didelių energijos kainų poveikiui švelninti, ir apsvarstyti tinkamus laipsniško paramos nutraukimo būdus, kadangi energijos kainų spaudimas mažėja; ii) išlaikyti dideles viešąsias investicijas ir skatinti privačiąsias investicijas žaliajai ir skaitmeninei pertvarkoms remti; iii) remti darbo užmokesčio pokyčius, kuriais švelninamas perkamosios galios praradimas, kartu ribojant antrinę poveikį infliacijai, toliau tobulinti aktyvią darbo rinkos politiką ir spręsti įgūdžių trūkumo problemą; iv) gerinti verslo aplinką ir užtikrinti, kad energijos parama įmonėms būtų ekonomiškai efektyvi, laikina, tikslingai nukreipta gyvybingoms įmonėms ir išlaikytų žaliosios pertvarkos paskatas, ir v) išsaugoti makrofinansinį stabilumą ir stebėti rizikas, o kartu tęsti darbą siekiant baigti kurti bankų sąjungą. Vokietijai skirtomis 1, 2, 3 ir 4 rekomendacijomis prisidedama prie pirmos, antros ir trečios 2023 m. euro zonai skirtų rekomendacijų įgyvendinimo,
- (41) atsižvelgdama į Komisijos atliktą nuodugnią apžvalgą ir vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2023 m. nacionalinę reformų programą ir 2023 m. stabilumo programą. Jos rekomendacijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį atspindėtos 1 rekomendacijoje. 1 rekomendacijoje nurodyta politika padeda mažinti pažeidžiamumą, susijusį su nuolatiniu dideliu einamosios sąskaitos pertekliumi. 2, 3 ir 4 rekomendacijos padeda įgyvendinti 1 rekomendaciją tiek, kiek tai susiję su didesnėmis investicijomis. 1 rekomendacijoje nurodyta politika padeda tiek naikinti disbalansą, tiek pagal 40 konstatuojamąją dalį įgyvendinti 2023 m. euro zonai skirtas rekomendacijas,

REKOMENDUOJA Vokietijai 2023 ir 2024 m. imtis šių veiksmų:

1. Kaip galima greičiau 2023 ir 2024 m. laipsniškai panaikinti galiojančias neatidėliotinas energijos paramos priemones, valdžios sektoriaus deficitui mažinti panaudojant su tuo susijusias sutaupytas lėšas. Jei dėl vėl padidėjusių energijos kainų reikėtų imtis naujų paramos priemonių arba toliau taikyti esamas paramos priemones, užtikrinti, kad tokiomis paramos priemonėmis būtų siekiama apsaugoti pažeidžiamus namų ūkius ir įmones, kad jos būtų fiskaliniu požiūriu prieinamos ir išlaikytų paskatas taupyti energiją.

Užtikrinti apdairią fiskalinę politiką, visų pirma ribojant nacionalinėmis lėšomis finansuojamų grynųjų pirminių išlaidų nominalų padidėjimą 2024 m., kad jis neviršytų 2,5 %²¹.

Išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas viešąsias investicijas ir užtikrinti veiksmingą dotacijų pagal Priemonę ir kitų Sąjungos fondų lėšų įsisavinimą, visų pirma siekiant skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarkas. Įgyvendinti suplanuotas viešųjų investicijų iniciatyvas.

Laikotarpiu po 2024 m. toliau vykdyti vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinę laipsniško ir tvaraus konsolidavimo strategiją, kartu vykdant investicijas ir reformas, kuriomis skatinamas didesnis tvarus augimas, kad būtų užtikrinta apdairi vidutinės trukmės fiskalinė būklė.

Gerinti mokesčių derinį, kad būtų užtikrintas įtraukesnis ir tvaresnis augimas, visų pirma didinant mokesčių paskatas, kad būtų padidintas dirbtų valandų skaičius. Išlaikyti ilgalaikį pensijų sistemos tvarumą.

2. Gerokai paspartinti peržiūrėto ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimą, be kita ko, užtikrinant pakankamus išteklius, ir greitai užbaigti rengti priedėlį ir skyrių „REPowerEU“, kad jį būtų galima skubiai pradėti įgyvendinti. Tęsti spartų sanglaudos politikos programų įgyvendinimą, užtikrinant glaudų papildomumą ir sinergiją su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu.

²¹ Vertinama, kad tai atitinka metinį bent 0,3 % BVP siekiantį struktūrinio biudžeto balanso pagerėjimą, kaip aprašyta 24 konstatuojamojoje dalyje.

3. Spartinti viešųjų paslaugų skaitmenizaciją visais lygmenimis ir gerinti gyventojų skaitmeninius įgūdžius. Pašalinti investavimo kliūtis ir skatinti investicijas į itin didelio pralaidumo skaitmeninio ryšio tinklus.
4. Dėti daugiau pastangų toliau mažinti bendrą priklausomybę nuo iškastinio kuro: tobulinant administracinius gebėjimus ir supaprastinant procesus, be kita ko, leidimų išdavimo procedūras, didinti investicijas į atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir elektros tinklus ir spartinti jų diegimą. Dėti daugiau pastangų didinti energijos vartojimo efektyvumą transporto, pastatų ir pramonės sektoriuose, be kita ko, investuojant į šildymo sistemas ir imantis papildomų politikos priemonių, kuriomis siekiama suteikti ir įgyti žaliajai pertvarkai reikalingus įgūdžius ir kompetencijas.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė
